

2015

IZVJEŠTAJ SA FINANSIJSKIH TRŽIŠTA

Period od 1.10.-16.10.2015

Kratak pregled dešavanja sa finansijskih tržišta praćen dešavanjima na tržištu valuta, metala i tržišta kapitala sa osnovnim kamatnim stopama vodećih svjetskih zemalja

- EVROPSKO TRŽIŠTE
- AMERIČKO TRŽIŠTE
- AZIJSKO TRŽIŠTE
- ZLATO
- NAFTA
- BERZANSKI INDEKSI
- EKONOMSKI KALENDAR
- PREGLED KAMATNIH STOPA

20/10/2015

FILIP DURSUN
TANJA KNEŽEVIĆ
IGOR ROGIĆ
NOVA BANKA AD

1.1. Evropsko tržište

- *Najave dodatnog labavljenja monetarne politike ECB-a*
- *Usporen rast inflacije EZ*
- *BoE- monetarna politika ostala ista*

Evropska Centralna Banka uveliko daje signale da će vrlo vjerovatno morati dodatno da olabavi monetarnu politiku u narednom periodu. Iako program otkupa državnih obveznica (eng. Quantitative easing, QE) teče prema očekivanjima, rast inflacije je i dalje ispod planiranog nivoa te je upitno ostvarenje inflacije na kraju ove godine od 0,1%. Niska cijena nafte glavni je uzrok zbog koga je septembarska inflacija ušla u negativnu zonu (-0,1%). Trenutna dešavanja na globalnom tržištu sad će vjerovatno natjerati ECB da ponovo smanje prognoze raste inflacije jer je sada već vidljivo da će planirani rast inflacije od 1,1% na godišnjem nivou do kraja 2016. godine biti teško ostvariv.

Prvenstveno, tu su različiti faktori koji su doprinijeli za ovakav razvoj situacije za evro tržištu. Pored niske cijene nafte, usporavanje rasta kineske privrede i nedavna kriza na kineskom tržištu kapitala te sporiji globalni privredni rast su samo od nekih faktora koji već "mrse račune" glavnih kreatora monetarne politike Evrozona. Sad je već izvjesno da će ECB biti primorana za dodatnim labavljenjem monetarne politike poput produženja programa QE i nakon septembra 2016. godine. Prepostavke su da će se ukupni iznos otkupljenih državnih obveznica porasti na 1,5 milijardi EUR sa 1,1 milijardi EUR. Takođe, nije još uvijek isključena mogućnost novih rezova kamatnih stopa. Naznake da će doći do uvođenja novih dodatnih mjera su sve češće od strane glavnih funkcionera ECB-a. Sada se samo čeka trenutak kada će Mario Draghi preduzeti poteze, da li već na decembarskom sastanku ECB-a ili će ipak sačekati sljedeću godinu.

Dok Evrozona trpi posljedice turbulencija na svjetskim tržištima, Velika Britanija takođe nije ostala imuna na trenutna dešavanja. Iako je evidentan rast britanske privrede, nedavna dešavanja na tržištima su poljuljala nade da će BoE krenuti sa povećanjem kamatnih stopa u skorije vrijeme. Na ovomjesečnom sastanku Bank of England odlučeno je da monetarna politika ostane nepromjenjena, odnosno kamatna stopa je i dalje na 0,5% uz isti mjesečni iznos otkupa državnih obveznica u iznosu 375 miliona GBP. Očekuje se da bi BoE mogla preduzeti poteze po pitanju zaoštavanja monetarne politike tek sredinom 2016. godine.

1.2 Američko tržište

- *U septembru je otvoreno 142 hiljade radnih mjesta u SAD*
- *Stopa nezaposlenosti u SAD 5,1%*
- *Stagnacija inflacije u septembru*
- *MMF pozdravio odluku Federalnih rezervi da zadrži kamatnu stopu*
- *Povećana stopa nezaposlenosti u Kanadi na 7,1%*

U septembru su se Federalne rezerve odlučile da sačekaju sa podizanjem kamatne stope iako bi to fundamentalni podaci dozvoljavali. Razvoj u zemljama u usponu i niska inflacija su trenutno najveće brige FEDa u zaoštavanju monetarne politike, navodi se u objavljenom protokolu odbora FOMCa sa sastanka sredinom prošlog mjeseca. Argument protiv podizanja kamatne stope su bili i lošiji podaci sa tržišta rada. Američka privreda je u septembru razočarala i otvorila samo 142 hiljade radnih mjesta, znatno ispod očekivanih 200 hiljada. Objavljeni su i revidirani podaci o zapošljavanju iz jula i avgusta koji su sniženi za ukupno 59 hiljada. Stopa nezaposlenosti je ostala nepromijenjena na 5,1%, iz razloga što je sve veći broj Amerikanaca prestao da se prijavljuje na biro za zapošljavanje dok su prosječna primanja po času rada na godišnjem nivou porasla za 2,2% kao i u prethodnom mjesecu. U

2015. godini je do sada zabilježen prosječan mjesečni rast zapošljavanja od 198 hiljada što je za 60 hiljada manje nego prethodne godine. Sporiji tempo rasta je bio očekivan za tekuću godinu s obzirom da se privreda već približila punoj zaposlenosti gdje je sve manje prostora za značajniji rast broja novootvorenih radnih mjesta. Shodno tome, predsjednik regionalnog FEDa Williamsa, navodi da je septembarski izvještaj sa tržišta rada bio zadovoljavajuć jer smatra da je za stabilan rast američke privrede dovoljno otvaranje 100 hiljada radnih mjesta mjesečno. Stopa inflacije u SAD je u septembru stagnirala iako se očekivao blagi pad od 0,1%. Bazna inflacija gdje su izuzete stavke hrane i energenata, uvećana je za 1,9%, što je za 0,1% više u odnosu na prethodni mjesec i najviši nivo u poslednjih godinu dana. Veliki jaz između sveukupne i bazne inflacije jeste zbog velikog pada vrijednosti nafte na svjetskom tržištu. Rast bazne inflacije je ojačalo špekulaciju da bi još u tekućoj godini moglo doći do povećanja kamatne stope od strane Federalnih rezervi što je na deviznom tržištu reflektovano kroz jačanje dolara. Čelnica Međunarodnog monetarnog fonda, Christine Lagarde je pohvalila odluku Janet Yellen da ne podigne kamatnu stopu na septembarskoj sjednici pošto bi zaoštavanje monetarne politike dovelo do toga da se kapital iz zemalja u usponu preseli u SAD što bi dodatno uticalo na ionako slab rast svjetske privrede.

Stopa nezaposlenosti u Kanadi je u septembru povećana za 0,1% na 7,1% na najviši nivo od februara 2014. godini. Broj honorarnih poslova u septembru povećan je za 74 hiljade ali je broj radnih mjesta sa punim radnim vremenom smanjen za 62 hiljade. Lošiji podatak sa tržišta rada je objavljen u nezgodnom trenutku za aktuelnog premijera Kanade Stephena Harpera pred federalne izbore koji će se održati 19. Oktobra i koji će vjerovatno poslije blizu deset godina napustiti funkciju premijera i prepustiti je Justinu Trudeauu.

1.3. Azijsko tržište

- *Usporavanje privrednog rasta u Kini*
- *Juan četvrti po prisustvu u međunarodnim transakcijama*
- *Jen ne profitira od krize na globalnom tržištu, moguće dodatno labavljenje monetarne politike*
- *AUD dobro otvorio posljednji kvartal, ali i dalje pod pritiskom Kine*

Izještaji iz kineske privrede nastavili su da razočaravaju, ali usporavanje ekonomije se dešava postepeno i ne pokazuje znakove kolapsa. U skladu sa navedenim privreda je na godišnjem nivou rasla 6.9% u trećem kvartalu, što je najniži nivo od 2009. godine i za 0.2% lošije od drugog kvartala. Još jedna stavka koja zabrinjava jeste industrijska aktivnost, koja je veoma blizu nivoa neposredno nakon finansijske krize. Kineska privreda je i prema MMFu osnovni faktor nestabilnosti finansijskih tržišta i negativnih projekcija za narednu godinu, što će velikog uticaja imati i na Federalne rezerve i odlučivanje o monetarnoj politici SAD. Kineški juan je uprkos navedenom uspio da preskoči jen na listi najkorištenijih valuta i dođe na četvrto mjesto u međunarodnim transakcijama.

Nakon što su akcije na svjetskim berzama imale naložiji kvartal u četiri posljednje godine, a robne valute najgori od finansijske krize, očekivalo se da japanski jen, kao sigurno utočište, bude jedna od najtraženijih valuta na tržištu. Ipak, investitori su se sjetili oktobra prethodne godine, kada je Banka Japana neočekivano objavila da proširuje program kupovine aktive i odlučili da izbjegavaju JPY uoči novog sastanka krajem mjeseca, na kojem bi moglo da dođe do neočekivanih odluka guvernera Kurode. Ukoliko globalna nestabilnost, neodlučnost FEDa, slabo tržište akcija i gubitak vrijednosti nafte i zlata ne mogu učiniti jen atraktivnijim za ulaganje, očigledno je da je sve u rukama BoJ i stava povodom pitanja monetarne politike. Razloga za optimizam nema mnogo, pošto se ne nazire napredak na polju rasta inflacije, dok se privreda opravlja i dalje umjerenim tempom, uz negativan uticaj pada vrijednosti energenata i krize u zemljama u tranziciji.

RBA odlučila je na prethodnom sastanku da zadrži kamatnu stopu na istorijskom minimumu od 2%, na kojem se nalazi od maja. Ekonomija se i dalje nalazi u fazi oporavka i raste umjerenim tempom, ali zabrinjava situacija u Kini koja je najveći trgovinski partner Australije. Nakon oštrog pada AUD u trećem kvartalu, oktobar je počeo zadovoljavajuće, prvenstveno zbog velike vjerovatnoće da će FED odgoditi povećanje stopa za narednu godinu, čime se smanjila averzija prema riziku i podstakla ulaganja u prinorosniju aktivu. Od početka 4Q do sredine oktobra, AUD je dobio na vrijednosti skoro 6% u odnosu na američki dolar.

2. KRETANJE VALUTNIH PAROVA U PERIODU OD 19.09.-19.10.2015

EUR/USD

EUR/GBP

EUR/CHF

GBP/USD

USD/JPY

AUD/USD

2.1. Kretanje cijene zlata

Nakon što je zlato pretrpilo jedan od najvećih padova u poslednjih 30 godina i spustilo se ispod 1.080 USD za uncu krajem jula, loši podaci sa američkog tržišta i u skladu sa tim vjerovatno odgađanje zaošttravanja monetarne politike FEDa su podigli cijene ovog plemenitog metala blizu 1.200 USD po unci. Sve dok se ne dobiju neke konkretnije informacije u vezi datuma podizanja kamata, zlato bi trebalo da održi vrijednost u uslovima nestabilnosti na finansijskim tržištima.

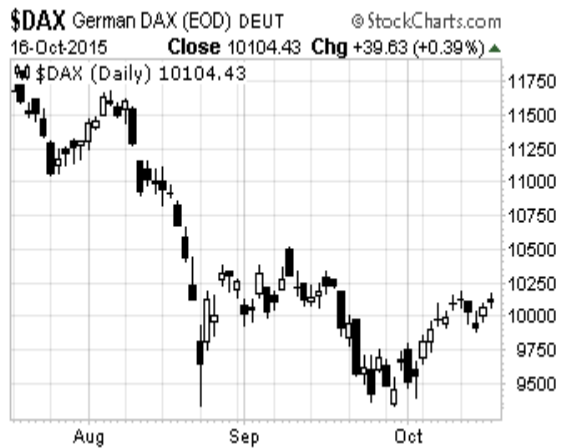
2.1. Kretanje cijene nafte

U prvoj polovini oktobra cijena nafte nije mirovala tako da se jedno vrijeme zadržala i iznad psihološkog nivoa od 50 USD/barelu. Globalna finansijska i geopolitička kriza te slabljenje američkog dolara uticali su da se cijena sirove nafte tipa "Brent" dostigne cijenu 53,05 USD/barelu. Međutim, Amerika i dalje nastavlja da gomila zalihe nafte, tako da su zalihe prošle sedmice povećane za 3,7 miliona barela na 472,3 miliona barela. S druge strane, Iran najavljuje povećanje svoje proizvodnje za čak 500.000 barela dnevno. Ovakva prezasićenost ponude na tržištu i smanjena tražnja uticali su da cijena nafte ponovo padne na 48 USD/barelu.

2.3. Kretanje pojedinih berzanskih indeksa

DAX

S&P500

Nikkei 225

DJIA

3. NAJAVA VAŽNIJIH EKONOMSKIH DEŠAVANJA

Datum	Vrijeme	Valuta	Ekonomski kalendar od 19.10. do 31.10.2015	Očekivanja	Prethodno
19.10.2015	04:00	CNY	Gross Domestic Product (YoY) (Q3)	6.9%	7.0%
20.10.2015	03:30	AUD	RBA Meeting's Minutes		
21.10.2015	16:00	CAD	BoC Interest Rate Decision	0.5%	0.5%
	16:30	CAD	BOC Rate Statement		
	17:15	CAD	BoC Press Conference		
22.10.2015	13:45	EUR	ECB Interest Rate Decision (Oct 22)		0.05%
	14:30	EUR	ECB Monetary policy statement and press conference		
23.10.2015	10:00	EUR	Markit Manufacturing PMI (Oct)	51.8	52.0
	10:00	EUR	Markit Services PMI (Oct)	53.5	53.7
	14:30	CAD	Consumer Price Index (YoY) (Sep)	1.1%	1.3%
	15:45	USD	Markit Manufacturing PMI (Oct)	52.8	53.1
27.10.2015	09:30	GBP	Gross Domestic Product (YoY) (Q3)		2.4%
	14:45	USD	Markit Services PMI (Oct)		55.1
28.10.2015	00:30	AUD	Consumer Price Index (YoY) (Q3)		1.5%
	20:00	USD	Fed Interest Rate Decision		0.25%
29.10.2015	00:30	JPY	Unemployment Rate (Sep)		3.4%
	23:30	JPY	National Consumer Price Index (YoY) (Sep)		0.2%
30.10.2015	04:00	JPY	BoJ Interest Rate Decision and Statement		
		JPY	BoJ Press Conference		
	16:00	USD	Reuters/Michigan Consumer Sentiment Index (Oct)		92.1

4. PREGLED VAŽEĆIH KAMATNIH STOPA VODEĆIH SVJETSKIH ZEMALJA

Pregled referentnih stopa	Referentna kamatna stopa	Posljednja promjena	Datum promjene	Naredni sastanak
Evropska centralna banka	0,05%	-0,10%	04.09.2014	22.10.2015
Federalne rezerve SAD	0-0,25%	-0,75%	16.12.2008	28.10.2015
Banka Engleske	0,50%	-0,50%	05.03.2009	05.11.2015
Banka Kanade	0,50%	0,25%	15.07.2015	21.10.2015
Švajcarska nacionalna banka	-0,75%	-0,25%	01.15.2015	10.12.2015
Banka Japana	0,10%	-0,20%	19.12.2008	19.11.2015
Banka za novčane rezerve Australije	2,00%	-0,25%	05.05.2015	03.11.2015